

STM kirjaamo

Lausunto kroonisen ja syöpäkivun hoidon kansallisesta toimintasuunnitelmasta S TM086:00/2013

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama asiantuntijaryhmä on luonnostellut kroonisen ja syöpäkivun hoidon kansallisen toimintasuunnitelman vuosille 2016–2020. Asiantuntijaryhmä toteaa, että krooninen kipu on vakava ja yleinen kansansairaus, josta kärsii noin joka viides työikäinen suomalainen. Kroonisesta kivusta johtuvasta työkyvyttömyydestä aiheutuu yhteiskunnalle erittäin suuria kustannuksia, ja tämän vuoksi tehokas kivunhoito on taloudellisesti kannattavaa. Merkittäviä säästöjä voidaan myös saada ennaltaehkäisyllä ja varhaisella kuntoutuksella. Syöpäkivun hoitoon tarvitaan myös nykyistä enemmän voimavaroja ja osaamista. Toimintasuunnitelmassa todetaan, että sekä kroonisen kivun että syöpäkivun hoitoon käytettävissä olevat voimavarat ovat hoidon tarpeeseen nähden riittämättömät, ja hoidon saatavuudessa on suuria alueellisia eroja. Myös eri erikoisalojen edustus sairaaloiden kipuklinikoilla vaihtelee ja on osin puutteellista.

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta keskusteli toimintasuunnitelmasta kokouksessaan 14.9.2015. Keskustelujen pohjalta neuvottelukunta esittää seuraavaa:

Toimintasuunnitelma on selkeästi ja ymmärrettävästi kirjoitettu. Toimintasuunnitelmassa keskitytään toisaalta ohjeistamaan kroonisen kivun hoitoa, toisaalta käsittelemään syöpäkivun hoitamista. Kahden kiputyypin erottaminen on perusteltua sen vuoksi, että kivun aiheuttajaa koskevat muut hoidon toimintalinjat poikkeavat toisistaan. Kroonisen kivun hoidossa painotetaan moniammatillista hoidon toteuttamista, hoidon jatkumisen tärkeyttä sekä alan koulutuksen tehostamista. Syöpäkivun hoidossa painotetaan paikallista osaamista ja hoidon järjestämistä lähipalveluina. Työryhmän ehdotukset hoidon porrastuksesta ja koulutuksen järjestämisestä ja sen sisällöstä ovat järkeviä ja tarkoituksenmukaisia. Hyvä suunnitelma voi jo itsessään parantaa hoitoa ja lisätä yhdenvertaisuutta hoidon saatavuudessa kipupotilailla.

Erityisesti vanhuksen kivun hoitoa koskeva osio sekä kappaleiden loppuihin sijoitetut viitetiedot saivat neuvottelukunnalta kiitosta. Keskustelussa todettiin kivun hoidon olevan keskeistä terveydenhuollossa, minkä vuoksi toivottiin nykyistä runsaampaa koulutusta perus-, jatko ja täydennyskoulutukseen. Kivun hallinta erityisesti saattohoidossa on keskeinen potilaan hyvinvointiin vaikuttava tekijä. Neuvottelukunnan keskustelussa korostettiin moniammatillisen tiimin ja pitkäaikaisten hoitosuhteiden merkitystä, muuten potilas voi jäädä oireidensa kanssa yksin. ETENEn näkökulmasta voimavaroja riittää nykyisin enemmän syöpäkivun kuin kroonisen kivun hoitamiseen.

Neuvottelukunnan puolesta

Puheenjohtaja

Jaana Hallamaa

Pääsihteeri

Ritva Halila

Tiedoksi STM/sosiaali- ja terveystieteiden osasto
STM/peruspalveluministeri
Lääkintöneuvos Jaakko Yrjö-Koskinen, STM/STO/Tepa

